

**International
Handball
Federation**

***PRAVILA
RUKOMETNE
IGRE***

Edition: 1 August 2005

Pravilo br. 1 Rukometno igralište

1.1 Igralište je pravougaonik dužine 40 i širine 20 metara, a sačinjavaju ga dva golmanova prostora (pravilo 1.4 i pravilo 6) i polje za igru. Linije koje ograničavaju igralište po dužini zovu se aut-linije, a one koje ga ograničavaju po širini gol-aut linije.

Oko igrališta treba da postoji sigurnosna zona, širine najmanje 1m pored aut-linija i 2m iza gol-aut linija.

Kvalitet igrališta tokom utakmice ne sme da se menja u korist jedne ekipe.

1.2 Na sredini obe gol-aut linije stoji gol (slike br. 2a i 2b). Golovi moraju da budu fiksirani u samoj podlozi terene, ili pak da budu pričvršćeni za zid koji se iza njih nalazi. Unutrašnja visina gola iznosi 2m, a širina 3m.

Stative gola su sa gornje strane povezane prečkom. Zadnja ivica prečke mora da teče paralelno sa zadnjom ivicom gol-aut linije. Stative i prečka moraju biti kvadratnog oblika (8 cm). Sve tri stranice koje igrači vide moraju biti obojene sa dve različite boje, koje čine kontrast jedna u odnosu na drugu, a ujedno i u odnosu na pozadinu.

Na голу mora da se nalazi mreža. Ona mora biti tako okačena da lopta koja je ušla u gol pod normalnim okolnostima u njemu i ostane.

1.3 Sve linije na terenu predstavljaju integralni deo onog segmenta igrališta koji one ograničavaju. Gol-linije između stativa široke su 8 cm, dok širina svih ostalih linija na terenu iznosi 5 cm.

Dva segmenta terena koji se međusobno dodiruju mogu umesto linijama da se razgraniče i različitim bojama.

1.4 Ispred svakog gola nalazi se golmanov prostor. Linija golmanovog prostora (linija 6 m) ograničava na sledeći način sam golmanov prostor: ispred gola se na udaljenosti od 6 m, a paralelno sa gol-linijom, povlači 3 m duga linija (rastojanje se meri od zadnje ivice gol-linije do prednje ivice linije golmanovog prostora).
dve četvrtine kruga sa poluprečnikom od 6 m (mereno od zadnje unutrašnje ivice stative) povezuju 3 m dugu liniju sa gol-aut linijom.

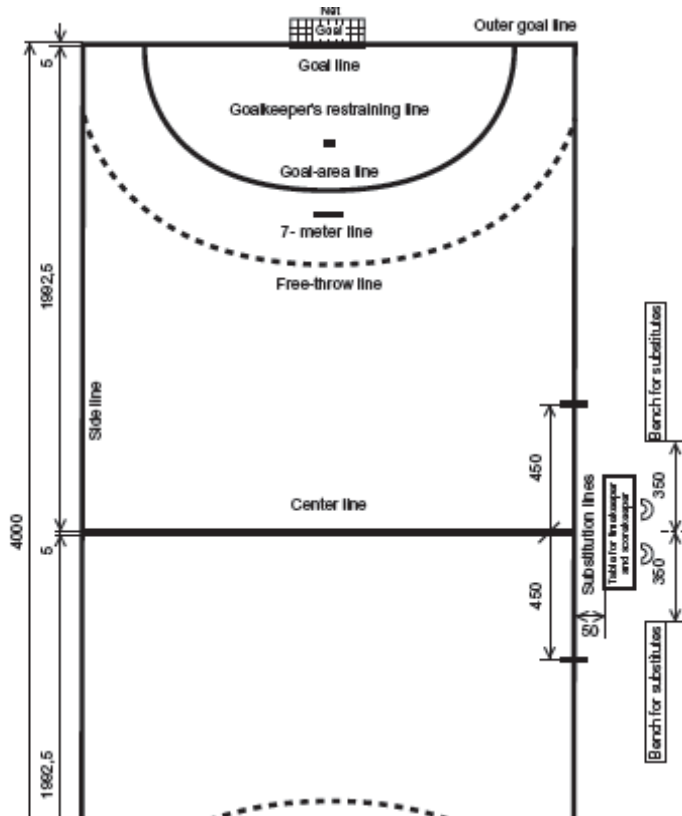
1.5 Linija slobodnog bacanja ("linija deveterca") je isprekidana i povlači se paralelno sa linijom golmanovog prostora na rastojanju od 3 m u odnosu na nju. Isprekidani delovi linije slobodnog bacanja, kao i razmaci između njih, dugi su po 15 cm.

1.6 Linija sedmerca je oznaka duga 1 m, koja se nalazi ispred gola. Ona je povučena paralelno sa gol-linijom i to na rastojanju od 7 m. Ovo rastojanje se meri od zadnje ivice gol-linije do prednje ivice linije sedmerca.

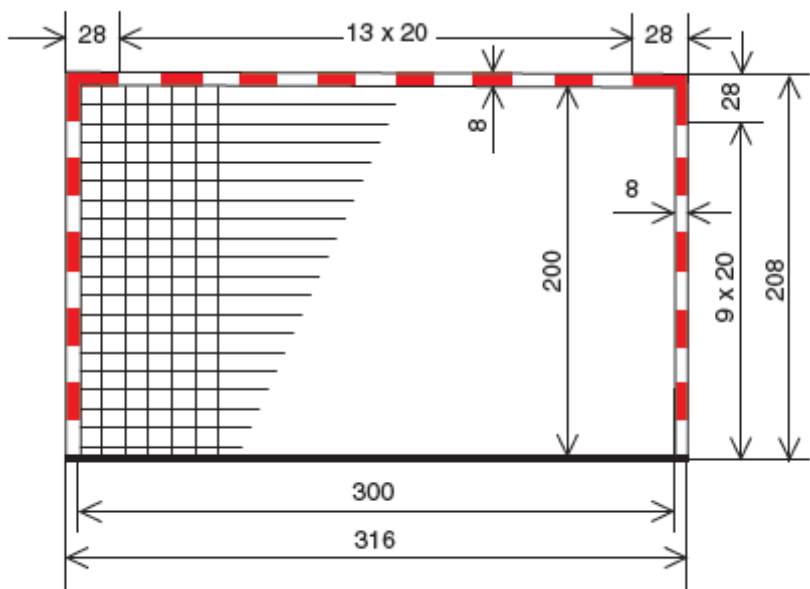
1.7 Granična linija za golmana (linija 4 m) je linija duga 15 cm, a nalazi se ispred gola. Ona je povučena paralelno sa gol-linijom i to na rastojanju od 4 m. Ovo rastojanje se meri od zadnje ivice gol-linije do prednje ivice granične linije za golmana.

1.8 Središnja linija povezuje središne tačke obe aut-linije.

1.9 Linija koja ograničava prostor za zamenu igrača (deo aut-linije) završava se na svakoj polovini terena na 4, 5 m od središne linije. Od ove krajnje tačke linije za zamenu igrača povlači se paralelno sa središnom linijom i sa obe strane aut-linije oznaka duga 15 cm.

Slika br.1: Rukometno igralište

Slika br. 2a: Gol

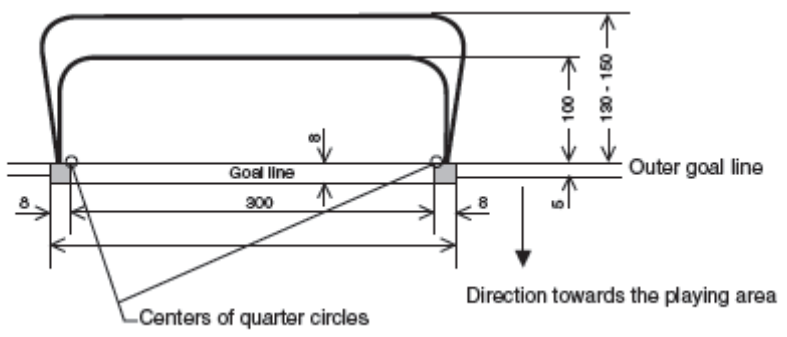
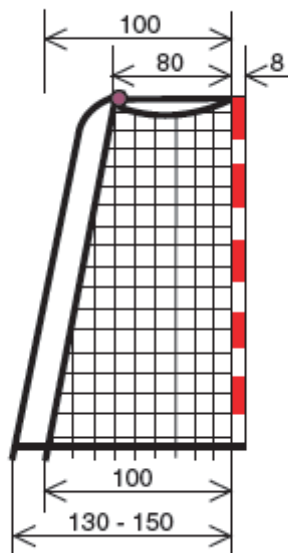
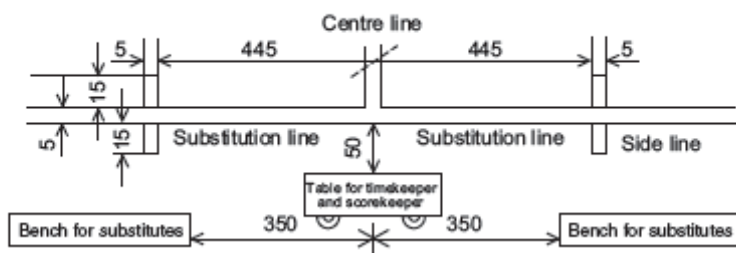

Diagram 2b : The Goal - lateral view

Slika br. 2b: Gol – bočna strana

Diagram 3 : Substitution lines and substitution area

Pravilo br. 2 Trajanje igre, znak za završetak utakmice, tajm-aut

Trajanje igre

2.1 Kod svih ekipa koje sačinjavaju igrači od 16 ili više godina utakmica traje 2 x 30 minuta; odmor između dva poluvremena traje 10 minuta.

Kod omladinskih ekipa uzrasta od 12 do 16 godina igra traje normalno 2 x 25 minuta, a kod pionirskih ekipa u kojima igraju igrači stari od 8 do 12 godina utakmica traje 2 x 20 minuta; odmor između dva poluvremena traje 10 minuta.

2.2 Ako je nakon isteka regularnog vremena za igru rezultat nerešen, a utakmica treba da se igra do konačne odluke, tada se nakon odmora od 5 minuta igraju produžeci. Produžeci traju 2x5 minuta, a pauza između dva produžetka 1 minut.

Ukoliko utakmica i nakon isteka ovih produžetaka ne bude odlučena, slede nakon pauze od 5 minuta dodatni produžeci od 2 x 5 minuta sa 1 minutom odmora u poluvremenu.

Ako i tada ne padne odluka, pobednik se dobija na osnovu propozicija datog takmičenja.

Znak za završetak utakmice

2.3 Utakmica počinje zviždukom sudije za početak igre, a završava se automatskim signalom za završetak utakmice sa javnog uređaja za merenje vremena ili zviždukom merioca vremena. Ako se po isteku vremena predviđenog za igru ne oglasi jedan od ova dva signala, sudija zviždukom daje znak da je utakmica završena (17.10).

Komentar:

Ukoliko ne postoji javni uređaj za merenje vremena sa automatskim signalom za kraj utakmice, merilac vremena će meriti vreme pomoću sata na stolu ili štopericom, te će po isteku vremena predviđenog za igru dati znak za završetak utakmice (18.2, stav2).

Ukoliko se koristi semafor za merenje vremena, tada bi isti, pod uslovom da je to moguće, trebalo programirati tako, da minute meri od 0 do 30.

2.4 Prekršaji i nesportsko ponašanje, koji su načinjeni pre ili za vreme oglašavanja sirene za kraj (poluvremena ili utakmice) obavezno se sankcionišu, iako se to može učiniti tek nakon oglašavanja sirene. Sudije u tom slučaju utakmicu završavaju tek nakon slobodnog bacanja, koje treba izvesti (sa izuzetkom 13.4c), ili sedmerca, čiji ishod treba sačekati.

2.5 Ako se znak za kraj poluvremena, odnosno utakmice oglasi u trenutku izvodjenja slobodnog bacanja ili sedmerca, slobodno bacanje, tj. sedmerac se ponavljaju, pa čak i u slučajevima kada se lopta već nalazi u vazduhu. Neophodno je da se sačeka ishod ovih bacanja pre nego što sudija da znak za kraj utakmice.

2.6 Pod okolnostima koje su opisane u okviru pravila 2.4 - 5 igračima ili predstavnicima ekipa mogu se zbog prekršaja ili nesportskog ponašanja prilikom izvodjenja slobodnog bacanja ili sedmerca izreći lične kazne. Povreda pravila prilikom izvodjenja jednog od navedenih bacanja ne može, međutim, za posledicu da ima slobodno bacanje za protivničku ekipu.

2.7 Ako sudije utvrde da je merilac vremena prerano završio igru davanjem znaka za kraj (poluvremena ili utakmice), dužni su da zadrže igrače na terenu i da nadoknade preostalo vreme igre.

Igru nastavlja ekipa koja je pre preranog oglašavanja sirene za kraj poluvremena, odnosno utakmice, bila u posedu lopte. Ako je u tom trenutku igra bila u prekidu, utakmica se nastavlja bacanjem koje odgovara datoj situaciji na terenu, a ako to nije moguće, utakmica se nastavlja slobodnim bacanjem shodno odredbama pravila 13.4 a-b.

Ako je prvo poluvreme utakmice (ili produžetka) bilo produženo, drugo poluvreme mora biti skraćeno za odgovarajuće vreme. Ukoliko se drugo poluvreme utakmice (ili produžetka) završi prekasno, sudije tu činjenicu više ne mogu da promene.

Tajm-aut

2.8 Sudije odlučuju o tome kada i koliko dugo će se utakmica prekinuti ("tajm-aut").

Tajm-aut je obavezan u sledećim situacijama:

- a) isključenje, diskvalifikacija, isključenje bez prava zamene
- b) sedmerac
- c) ekipni tajm-aut
- d) pogrešna izmena igrača ili u slučajevima kada "dodatni" igrač udje u teren
- e) zvižduk merioca vremena ili tehničkog delegata
- f) dogovor između sudija shodno pravilu 17.8

U zavisnosti od datih okolnosti ekipni tajm-aut može da se dodeli i u nekim drugim situacijama

Prekršaji za vreme tajm-auta sankcionišu se isto kao i oni koji su načinjeni tokom igre. (16.13, stav 1).

2.9 Kod tajm-auta sudije meriocu vremena daju znak za zaustavljanje časovnika.

Prekid igre signalizira se meriocu vremena sa tri kratka zvižduka pištaljke i znakom br.16.

Nakon tajm-auta (15.3 b) igra se obavezno nastavlja zviždukom sudije za nastavak igre.

2.10 Tokom poluvremena regulamog toka igre svaka ekipa ima pravo na po jedan ekipni tajm-aut u trajanju od jednog minuta.

Pravilo 3. Lopta

3.1 Lopta je napravljena od kože ili veštačkog materijala. Lopta mora da bude okrugla. Spoljni materijal ne sme da bude sjajan ili gladak (17.3).

3.2 Pojedine kategorije igrača moraju da koriste lopte sledećih veličina, tj. obima i teži-ne:

- 58-60 cm i 425-475 g (IHF-veličina 3) za muškarce i juniore (16 godina i stariji);
- 54-56 cm i 325-375 g (IHF-veličina 2) za žene, juniorke (14 godina i starije) i kadete (12-16 godina);
- 50-52 cm i 290-330 g (IHF-veličina 1) za pionirke (8-14 godina) i pionire (8-12 godina).

Komentar: "IHF odredbe u vezi sa loptama za igru" sadrže sve tehničke zahteve po pitanju lopti koje se koriste na svim zvaničnim međunarodnim utakmicama.

Ova pravila ne sadrže, međjutim, odredbe u vezi sa veličinom i težinom lopti koje se koriste za "mini rukomet".

3.3 Na svakoj utakmici moraju da postoje najmanje dve lopte. Rezervne lopte moraju da se nalaze kod zapisničkog stola i da u svakom trenutku stoje na raspolaganju. Lopte moraju da odgovaraju odredbama pravila 3.1-2.

3.4 Sudije donose odluku o tome kada će se rezervna lopta koristiti. U tom slučaju je neophodno da se lopta što pre stavi na raspolaganje, kako bi prekid što kraće trajao i kako bi se izbegla potreba za davanjem tajm-auta.

Pravilo br. 4 Ekipe, zamena igrača, oprema

4.1 Ekipe čine maksimalno 14 igrača.

Na terenu sme istovremeno da se nalazi najviše 8 igrača jedne ekipe. Ostali igrači su rezervni igrači.

Ekipe mora tokom cele utakmice na terenu da ima jednog golmana. Igrač, koji je u zapisniku naznačen kao golman, može u svakom trenutku da zauzme poziciju igrača u polju. Isto tako i bilo koji igrač u polju može u svakom trenutku da zauzme poziciju golmana (voditi računa o pravilima 4.4 i 4.7)

Na početku utakmice na terenu mora da se nalazi najmanje 5 igrača jedne ekipe.

Broj igrača u sastavu jedne ekipe može tokom trajanja igre- uključujući tu i produžetke- u svakom trenutku da se popuni do maksimalnog broja od 14 igrača (na IHF i kontinentalnim utakmicama postupa se shodno važećim pravilima).

Ako broj igrača jedne ekipe na terenu padne ispod brojke 5, utakmica ipak može da se nastavi. U nadležnosti je sudija da oceni da li je i od kog trenutka je potrebno prekinuti utakmicu (pravilo 17.13)

4.2 Jedna ekipa može tokom utakmice da ima najviše četiri službena lica. Ta službena lica za vreme utakmice ne mogu da se menjaju. Jedan od njih se u zapisniku označava kao "zvaničan predstavnik ekipe". Jedino on ima pravo da se obrati meriocu vremena/zapisničaru ili eventualno sudijama (sa izuzetkom odredbi uputstva br. 3)

Po pravilu predstavnik ekipe nema pravo da tokom utakmice ulazi na teren. Povreda ovog pravila sankcioniše se kao nesportsko ponašanje. Utakmica se u takvim situacijama nastavlja slobodnim bacanjem za protivničku ekipu.

4.3 Igrač sme da učestvuje u igri ako je kod davanja znaka za početak utakmice fizički prisutan, a isto važi i za predstavnike jedne ekipe.

Igrači, odnosno predstavnici ekipe, koji stignu nakon što je utakmica počela, moraju od merioca vremena/zapisničara da dobiju dozvolu za učešće u igri i da budu uneti u zapisnik.

Igrač koji ima pravo učešća u igri može u svakom trenutku da udje u igru koristeći pri tome prostor koji je predviđen za zamenu igrača (voditi računa o pravilima 4.4 i 4.6)

Igrač koji nema prava učešća u igri, a koji kroči na teren, obavezno se diskvalifikuje. Utakmica se u tom slučaju nastavlja slobodnim bacanjem za protivničku ekipu.

Zamena igrača

4.4 Rezervni igrači mogu tokom utakmice u svakom trenutku i u više navrata da ulaze u igru, a da se pri tome ne prijavljuju meriocu vremena/zapisničaru, pod uslovom da je igrač koji se zamenjuje prethodno napustio teren.

Napuštanje terena i ulazak u teren dozvoljeni su samo preko linije za zamenu igrača sopstvene ekipe. Ovo važi i za izmenu golmana.

Pravila koja se odnose na izmenu igrača važe i za vreme dosudjenog tajm-auta (sa izuzetkom ekipnog tajm-auta).

4.5 Pogrešna zamena igrača kažnjava se isključenjem igrača koji je načinio grešku.

Ukoliko u nekoj određenoj situaciji veći broj igrača jedne ekipe načini pogrešnu zamenu, isključenjem se kažnjava jedino igra koji je kao prvi nepravilno ušao na teren.

Utakmica se u tom slučaju nastavlja slobodnim bacanjem za protivničku ekipu.

4.6 Ako u teren udje prekobrojan igrač ili pak ako rezervni igrač iz prostora za zamenu igrača uzme učešća u igri, tada se taj igrač kažnjava isključenjem. Ekipa se u tom slučaju tokom sledeća 2 minuta na terenu mora redukovati za jednog igrača.

Ako isključen igrač za vreme trejanja kazne udje u teren on se kažnjava isključenjem od dodatnih 2 minuta, čije računanje odmah započinje, a do isteka prve izrečene kazne isključenja ekipa mora na terenu dodatno da se redukuje.

Utakmica se u oba slučaja nastavlja slobodnim bacanjem za protivničku ekipu.

Oprema

4.7 Svi igrači u polju jedne ekipe moraju da nose istovetnu sportsku odeću. neophodno je da se u kombinaciji boja i dizajna sportske odeće obe ekipe jasno razlikuju. Boja sportske opreme golmana mora da se razlikuje od boje opreme igrača oba tima, kao i golmana protivničke ekipe.

4.8 Igrači na ledjima moraju da nose brojeve, čija je veličina najmanje 20 cm, a na grudima najmanje 10 cm. Pri tome bi trebalo da se radi o brojevima od 1 do 20.

Boja brojeva mora jasno da se razlikuje od boje i dizajna sportske odeće.

Kapiteni ekipa moraju oko nadlaktica da nose otprilike 4 cm široke trake, čija se boja razlikuje od boje njihovih dresova.

4.9 Igrači obavezno moraju da nose sportsku obuću.

Nije dozvoljeno nošenje predmeta, koji bi mogli da budu opasni za druge igrače. U te predmete se ubrajaju npr. štitnici za glavu i lice, narukvice, ručni satovi, prstenje, ogrlice ili lančići, mindjuše, naočare bez elastičnih traka za fiksiranje ili

sa tvrdim okvirima, kao i svi ostali premeti koji bi mogli da ugroze igrače. Nošenje traka za kosu od mekanog elastičnog materijala je dozvoljeno.

Igrači, koji ne ispunjavaju ove zahteve, ne mogu da igraju sve dok uočene nepravilnosti ne otklone.

4.10 Ukoliko igrač krvari, ili pak ako na njegovom telu ili sportskoj odeći ima krvi, on je dužan da trenutno i dobrovoljno (putem regularne zamene igrača) napusti teren da bi zaustavio krvarenje, zavio ranu i odstranio krv sa tel i sportske odeće. Tek nakon toga igrač može ponovo da udje na teren.

Oglušivanje o naloge sudija u vezi sa ovim odredbama predstavlja nesportsko ponašanje.

4.11 Kod povrede igrača sudije mogu u izuzetnim slučajevima da pozovu dva aktera jedne ekipe da za vreme tajm-auta udju na teren i da zbrinu povredu igrača njihove ekipe.

Pravilo br. 5 Golman

Golmanu je dozvoljeno:

5.1 Da unutar golmanovog prostora pri odbrani dodirne loptu svim delovima tela.

5.2 Da se kreće unutar golmanovog prostora nezavisno od ograničenja, koja važe za igrače u polju. On, međutim, ne sme da odugovlači sa ubacivanjem lopte u igru.

5.3 Da bez lopte izadje iz golmanovog prostora i da igra u polju. On u tom slučaju podleže pravilima igre koji se odnose na igrače u polju.

Smatra se da je golman napustio golmanov prostor čim bilo kojim delom tela dodirne tlo izvan linije golmanovog prostora.

5.4 Da sa loptom koju ne kontroliše napusti golmanov prostor i da sa njom igra dalje u polju.

Golmanu nije dozvoljeno:

5.5 Da prilikom odbran eugrozi nekog od protivničkih igrača

5.6 Da napusti golmanov prostor zajedno sa loptom koju kontroliše

5.7 Da nakon golmanovog bacanja ponovo dodirne loptu van golmanovog prostora pre nego što je prethodno dodirne neki drugi igrač.

5.8 Da dodirne loptu koja leži na tlu ili se kotrlja po podu van golmanovog prostora sve dok se on sam nalazi unutar golmanovog prostora.

5.9 Da loptu koja leži ili se kotrlja po podu unese u golmanov prostor

5.10 Da se sa loptom vrati iz polja za igru u golmanov prostor

5.11 Da loptu koja se kreće u smeru polja za igru ili leži u golmanovom prostoru, dodirne potkolenicom ili stopalom

5.12 Da prilikom izvodjenja sedmerca prekorači graničnu liniju za golmane (liniju 4 m) ili njen zamišljeni produžetak sa obe strane pre nego što lopta napusti ruku igrača koji izvodi sedmerac.

Komentar:

Sve dok golman jednim stopalom stoji na samoj graničnoj liniji za golmane (linija 4 m) dozvoljeno mu je da drugo stopalo ili bilo koji drugi deo tela pomera u vazduhu preko te linije.

Pravilo br. 6 Golmanov prostor

6.1 U golmanovom prostoru sme da se nalazi samo golman (vidi, medjutim, 6.3). Povreda golmanovog prostora- uključujući tu i liniju golmanovog prostora- postoji, ako igrač u polju bilo kojim delom tela dodirne golmanov prostor.

6.2 Ulazak igrača u polju u golmanov prostor kažnjava se:
slobodnim bacanjem ako igrač udje sa loptom u golmanov prostor
slobodnim bacanjem ako igrač udje u golmanov prostor bez lopte i na taj način stekne odredjenu prednost
sedmercem ako odbrambeni igrač ulaskom u golmanov prostor osujeti realizaciju jasne situacije za postizanje pogotka.

6.3 Ulazak igrača iz polja u golmanov prostor ostaje nekžnjen:
ako igrač nakon što je igrao loptom udje u golmanov prostor pod uslovom da na taj način nije ošteti protivnika.
ako igrač bez lopte udje u golmanov prostor i timene stekn prednost.
ako odbrambeni igrač udje u golmanov prostor pri pokušaju odbrane ili neposredno posle tog pokušaja, a da na taj način ne stekne prednost u odnosu na protivnika.

6.4 Unutar golmanovog prostora lopta pripada golmanu.

Igraču u polju je zabranjeno svako dodirivanje lopte koja leži ili se kotrlja u golmanovom prostoru, odnosno koju golman čvrsto drži. Dozvoljeno je, medjutim, igranje loptom koja se nalzi u vazduhu iznad golmanovog prostora, izuzimajući situaciju kada golman izvodi golmanovo bacanje.

6.5 Loptu koja je ušla u gomanov prostor golman mora ponovo da vrati u igru.

6.6 Ako pri pokušaju sprečavanja napada igrač ekipe koja se nalazi u odbrani dodirne loptu koju zatim golman uhvati ili koja ostane da leži u golmanovom prostoru, igra se nastavlja golmanovim bacanjem.

6.7 Pri vraćanju lopte u vlastiti golmanov prostor dosudjuje se:
pogodak, pod uslovom da lopta udje u gol
slobodno bacanje, ako lopta ostane da leži u golmanovom prostoru ili ako golman dodirne loptu, a ona ne udje u gol
aut, ako lopta predje gol-aut liniju
nastavak igre bez prekida, ako lopta predje kroz golmanov prostor, a golman je pri tom ne dodirne

6.8 Lopta koja se iz golmanovog prostora vrati u polje za igru ostaje u igri.

Pravilo br. 7 Igra loptom, pasivna igra

Igra loptom

Dozvoljeno je:

7.1 Bacanje, hvatanje, zaustavljanje, guranje i udaranje lopte šakom (otvorenom ili zatvorenom), rukom, glavom, trupom, nadkolenicom i kolenom

7.2 Držanje lopte u trajanju od maksimalno 3 sekunde, pa čak i u slučajevima kada se lopta nalazi na podu

7.3 Pravljenje najviše 3 koraka sa loptom u posedu. Pod korakom se podrazumeva sledeće:

ako igrač, koji obema nogama stoji na tlu, podigne i spusti nogu, ili ako pomeri nogu sa jednog mesta na drugo

ako igrač dodirne pod samo jednom nogom, a zatim uhvati loptu i dodirne pod drugom nogom

ako igrač posle skoka doskoči na jednu nogu, pa sa iste izvede ili novi skok ili dodirne tlo drugom nogom

ako igrač posle skoka doskoči istovremeno na obe noge, a potom podigne jednu nogu i spusti je na tlo, ili pak pomeri jednu nogu sa jednog mesta na drugo

Komentar

Kao jedan korak računa se pomeranje jedne noge sa jednog mesta na drugo sa istovremenim pripajanjem druge noge

7.4 Dozvoljeno je da se lopta kako u mestu tako i kretanju:

jednom udari o pod i ponovo uhvati jednom ili obema rukama

više puta udari o pod jednom rukom ili da se u više navrata jednom rukom kotrlja, te da se zatim ponovo uhvati, odnosno podigne jednom ili obema rukama

Čim igrač ponovo uhvati loptu sa jednom ili sa obe ruke, on mora u roku od tri sekunde, odnosno maksimalno tri učinjena koraka da se oslobodi lopte.

Odbijanje lopte ili vodjenje lopte počinje kada igrač bilo kojim delom tela dodirne loptu i usmeri je prema tlu.

Ako je lopta dodirnula nekog drugog igrača ili gol, dozvoljeno je ponovo vodjenje lopte, a zatim i njeno hvatanje.

7.5 Dozvoljeno je prebacivanje lopte iz jedne ruke u drugu.

7.6 Dozvoljeno je dodavanje lopte u klečećem, sedećem ili ležećem položaju.

Nije dozvoljeno:

7.7 Dodirnuti loptu više nego jedanput, ako ona u medjuvremenu nije dodirnula tle, drugog igrača ili gol.

Greške prilikom hvatanja lopte se ne kažnjavaju.

Komentar

Pod greškom pri hvatanju lopte se podrazumeva da igrač prilikom pokušaja da uhvati ili da zaustavi loptu ne uspe da je dovede pod kontrolu.

Medjutim, ako igrač kontroliše loptu, njemu je dozvoljeno da je nakon vođenja samo još jednom uhvati.

7.8 Zabranjeno je dodirnuti loptu stopalom ili potkolenicom, izuzimajući slučajeve kada protivnički igrač loptom pogodi navedene delove tela.

7.9 Ukoliko lopta na terenu dodirne sudiju, utakmica se normalno nastavlja.

Pasivna igra

7.10 Zabranjeno je držanje lopte u posedu bez uočljive namere da se ugrozi gol protivničke ekipe, odnosno da se uputi udarac ka голу. Ovo se smatra pasivnom igrom, koja se kažnjava dosudjivanjem slobodnog bacanja za ekipu koja nije u posedu lopte.

Slobodno bacanje se izvodi sa mesta na kome se lopta nalazila u trenutku prekida igra.

7.11 Ako se uoči tendencija ka pasivnoj igri, sudije rukom daju odgovarajući znak upozorenja. Ovo ekipi koja je u posedu lopte pruža mogućnost da promeni način organizovanja napada i da na taj način spreči oduzimanje lopte zbog pasivne igre. Ukoliko ni posle pokazivanja znaka upozorenja ekipa koja se nalazi u napadu ne uputi udarac ka голу, sudije dosudjuju slobodno bacanje u korist ekipe koja se ne nalazi u posedu lopte.

U posebnim situacijama (npr. namerno neiskorišćavanje jasne situacije ya postizanje pogotka) sudije mogu da dosude slobodno bacanje i bez prethodnog davanja znaka upozorenja.

Pravilo br. 8 Povrede pravila igre i prekršaji

Dozvoljeno je:

8.1

Koristiti ruke i šake sa ciljem da se lopta blokira ili da se dodje u posed lopte. Oduzeti protivniku loptu iz bilo kog pravca koristeći otvorenu šaku. Sprečavanje protivnika telom i onda kada nije u posedu lopte. Dodirivati protivnika sa rukama savijenim u laktovima i licem okrenutim ka njemu, a sa namerom da se protivnički igrač na taj način kontroliše i prati.

Zabranjeno je:

8.2

Da se protivničkom igraču lopta otme ili izbije iz ruke. Blokiranje ili guranje protivnika šakama ili nogama. Hvatanje sa ledja, držanje, guranje, naletanje i naskakivanje na protivnika

Na nepravilan način ometati, sprečavati ili ugrožavati protivničkog igrača sa ili bez lopte.

8.3 Kod prekršaja shodno pravilu br. 8.2, u okviru kojih je akcija prevashodno ili isključivo usmerena ka ometanju protivničkog igrača, a ne ka težnji da se dodje u posed lopte, neophodno je izricanje progresivnih kazni. Progresivno kažnjavanje znači da nije dovoljno ako se određeni prekršaj sankcioniše samo slobodnim bacanjem ili sedmercem, i to stoga što je u ovakvim slučajevima prekršaj daleko tež od prekršaja do kojih obično dolazi tokom bobre za loptu.

Svaki prekršaj koji odgovara definiciji za progresivno kažnjavanje iziskuje lično kažnjavanje igrača, počev od izricanja opomene pa sve do tendencije ka sve strožim kaznama.

U okviru progresivnog kažnjavanja neophodno je da se u obzir uzmu i opomene i isključenja za druge vrste već učinjenih prekršaja.

8.4 Gestikulacije ili izgovorene reči, koje se kose sa duhom sportskog ponašanja, smatraju se nesportskim ponašanjem (primeri: vidi uputstvo br. 5) Ovo se odnosi kako na igrače, tako i na predstavnike ekipe na terenu, ali i van njega. Progresivno kažnjavanje važi i za slučajeve nesportskog ponašanja.

8.5 Igrač koji prekršajem ugrozi zdravlje protivničkog igrača, kažnjava se diskvalifikacijom, a naročito u sledećim situacijama:
Ako igrač prilikom šuta ili dodavanja lopte udari sa strane ili od pozadi po ruci u kojoj drži loptu ili pak ako mu povuče ruku u nazad.
Ako pri prekršaju udari protivničkog igrača u glavu ili u vrat.
Ako namerno udari protivničkog igrača u telo stopalom, kolonom ili na bilo koji drugi način; ovo se odnosi i na podmetanje noge.
Ako gurne protivnika u trku ili skoku, ili pak atakuje na takav način da on usled načinjenog prekršaja izgubi kontrolu kretanja tela. Isto važi i u slučajevima kada golman prilikom kontranapada protivničke ekipe napusti svoj golmanov prostor.
Ako prilikom izvodjenja slobodnog bacanja i direktnog upućivanja lopte na gol pogodi odbrambenog igrača u glavu, pod uslovom da se ovaj nije pomerao, odnosno ako prilikom izvodjenja sedmerca pogodi golman u glavu, pod uslovom da se ovaj nije pomerao

8.6 Grubo nesportsko ponašanje od strane igrača ili predstavnika ekipe kako na terenu, tako i van njega (primeri: vidi uputstvo br. 6) treba kazniti diskvalifikacijom.

8.7 Kod "fizičkog napada" za vreme trajanja igre dotični igrač se isključuje do kraja igre. "Fizički napad" nakon završetka utakmice ima za posledicu diskvalifikaciju. "Fizički napad" od strane predstavnika ekipe povlači za sobom njegovu diskvalifikaciju.

Komentar

Pod "fizičkim napadom" u smislu ovog pravila podrazumeva se izrazito grub i nameran nasrtaj na telesni integritet neke druge osobe (igrača, sudiju, merioca vremena/zapisničara, predstavnika ekipa, delegata, gledaoca itd.). Drugim rečima rečeno, ne radi se jednostavno o refleksnom reagovanju ili rezultatu nepažljivog i neprikladnog postupanja prilikom pokušaja sprečavanja napada protivničkog igrača. Pljuvanje se izričito tretira kao fizički napad.

8.8 Kod povrede pravila 8.2 dosudjuje se sedemrac za protivničku ekipu, pod uslovom da je prekršajem direktno ili indirektno zbog prekida do koga je usled prekršaja došlo- osujećena jasna prilika za postizanje gola.

U ostalim slučajevima povrede pravila se sankcionišu dosudjivanjem slobodnog bacanja u korist protivničke ekipe.

Pravilo br. 9 Postizanje gola

9.1 Gol je postignut ako je lopta celim obimom prešla gol-liniju, pod uslovom da pre ili za vreme upućivanja lopte na gol igrač ili njegovi saigrači nisu načinili bilo kakvu povredu pravila igre. Sudija kod gola signalizira sa dva kratka zvižduka pištaljkom i signalizacijom br. 12 da je pogodak postignut.

Pogodak će se priznati i u slučajevima kada je igrač ekipe, koja se nalazi u odbrani, pre ulaska lopte u gol načinio prekršaj.

Pogodak se ne sme priznati, ako su sudije ili merilac vremena prekinuli igru pre nego što je lopta celim obimom prešla gol-liniju.

Ako igrač uputi loptu u sopstveni gol, pogodak se priznaje za protivničku ekipu, osim u slučajevima kada golman izvodi golmanovo bacanje.

Komentar:

Ako ulazak lopte u gol spreči neki predmet ili osoba koja ne učestvuje u igri (gledalac), pogodak mora da se prizna ako su sudije uverene da bi lopta u suprotnom ušla u gol.

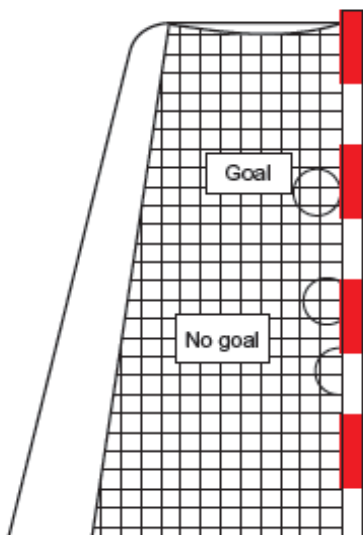
9.2 Ako je pogodak priznat i sudija posle toga da znak za izvodjenje početnog bacanja, pogodak više ne može da se poništi.

U slučajevima kada se neposredno posle postignutog gola, ali pre polaska sa centra oglasi sirena za kraj (poluvremena ili utakmice), sudije su dužne da jasno pokažu (bez kretanja sa centra) da je pogodak priznat.

Komentar:

Na semaforu bi odmah trebalo da bude registrovan pogodak koji su sudije priznale.

9.3 Pobjednik je ona ekipa koja je postigla više golova. Ako su obe postigle jednak broj pogodaka ili pak nisu nu jedan utakmica je završena nerešenim rezultatom.

Slika br. 3: Postizanje pogotka

Pravilo br. 10 Početno bacanje

10.1 Početno bacanje na početku utakmice izvodi ekipa koja je kao pobednik žrebanja dobila pravo izbora i izabrala loptu. U tom slučaju protivnička ekipa ima pravo da izabere stranu igrališta. Kada pak ekipa, koja je prilikom žrebanja pobedila, izabere stranu igrališta, tada protivnička ekipa izvodi početno bacanje.

Pre početka drugog poluvremena ekipe menjaju strane. Početno bacanje izvodi ekipa koja ga nije izvodila na početku utakmice.

Žrebanje se ponavlja pre svakog produžetka, pri čemu važe sve odredbe pravila 10.1.

10.2 Posle svakog postignutog gola igra se nastavlja početnim bacanjem, koje izvodi ekipa koja je primila gol (Izuzev pravila 9.2, stav 2)

10.3 Početno bacanje se izvodi sa centra igrališta (sa tolerancijom od 1,5 metara sa obe strane) u bilo kom pravcu, i to u roku od tri sekunde nakon zvižduka sudije. Igrač koji izvodi bacanje mora jednim stopalom da dodiruje središnu liniju sve dok se lopta nalazi u njegovim rukama.

Saigračima igrača koji izvodi početno bacanje nije dozvoljeno da pre zvižduka sudije predju središnu liniju.

10.4 Prilikom izvodjenja početnog bacanja na početku svakog poluvremena (i eventulanih produžetaka) svi igrači moraju da se nalaze na svojoj polovini terena.

Kod polaska sa centra nakon postignutog pogotka igrači protivničke ekipe mogu, međjutim, da se nalaze na obe polovine terena.

U oba slučaja protivnički igrači moraju da budu udaljeni najmanje tri metra od igrača koji izvodi početno bacanje.

Pravilo br. 11 Aut

11.1 Aut se dosudjuje u slučajevima kada lopta celim svojim obimom predje aut-liniju ili kada igrač u polju ekipe koja se nalazi u fazi odbrane kao poslednji dodirne loptu pre nego što ona predje gol-aut liniju njegove ekipe.

11.2 Aut izvodi bez prethodnog zvižduka sudije (izuzev pravila 15.3b) ona ekipa, čiji igrač nije kao poslednji bio u kontaktu sa loptom pre nego što je ona prešla gol-aut liniju.

11.3 Aut se izvodi sa mesta gde je lopta prešla aut-liniju ili pak - ako je lopta prešla gol-aut liniju - na odgovarajućoj strani i sa mesta na kome se spajaju aut-linija i gol-aut linija.

11.4 Igrač koji izvodi aut mora jednom nogom da gazi aut-liniju sve dok lopta ne napusti njegovu šaku. Izvodjaču auta nije dozvoljeno da spusti loptu na pod i da je ponovo podigne, odnosno da je udari o pod i da je zatim ponovo uhvati.

11.5 Prilikom izvodjenja auta igrači protivničke ekipe moraju da budu udaljeni najmanje 3 metra od izvodjača auta.

Oni, međjutim, u svakom slučaju mogu da stoje neposredno uz liniju svog golmanovog prostora, pa čak i onda kada je rastojanje do igrača koji izvodi aut manje od 3 metra.

Pravilo br. 12 Golmanovo bacanje

12.1 Golmanovo bacanje se dosudjuje u slučajevima kada golman kontroliše loptu u svom golmanovom prostoru (pravilo 6.5) ili kada lopta predje gol-aut liniju nakon što je njome kao poslednji igrao golman, odnosno neki od igrača protivničke ekipe.

12.2 Golmanovo bacanje se izvodi bez prethodnog zvižduka sudije (izuzev pravila 15.3 b), i to tako što se lopta iz golmanovog prostora upućuje preko linije golmanovog prostora.

Smatra se da je golmanovog bacanje izvedeno, ako lopta, koju je bacio golman, predje liniju golmanovog prostora.

Igrači protivničke ekipe mogu da stoje ispred linije golmanovog prostora, ali loptu mogu da dodirnu tek kad ona predje liniju golmanovog prostora.

12.3 Posle izvodjenja bacanja golmanu je dozvoljeno da ponovo dodirne loptu tek nakon što je ona došla u kontakt sa nekim drugim igračem.

Pravilo br. 13 Slobodno bacanje

Dosudjivanje slobodnog udarca

13.1 Sudije u principu prekidaju zviždukom utakmicu i nastavljaju je slobodnim bacanjem za drugu ekipu ako:
ekipa koja se nalazi u posedu lopte načini prekršaj, koji se obavezno sankcioniše gubitkom lopte.
ekipa koja se nalazi u odbrani načini prekršaj koji ima za posledicu da ekipa koja se nalazi u posedu lopte izgubi loptu.

13.2 Sudije bi trebalo da dopuste sa igra teče, i to tako što će izbegavati da prebrzo prekinu utakmicu dosudjivanjem slobodnog bacanja.

To znači da sudije, shodno pravilui 13.1 a, ne bi trebalo da dosude slobodno bacanje, ako igrači ekipe, koja se nalaze u odbrani, dodju u posed lopte neposredno nakon načinjenog prekršaja od strane igrača koja se nalaze u napadu.

Isto tako bi, shodno pravilu 13.1 b, sudije trebalo da reaguju tek u trenutku kada postane jasno da je ekipa koja se nalazi u napadu izgubila loptu zbog učinjenog prekršaja od strane igrača ekipe koja se nalazi u odbrani, odnosno ako nije u stanju da nastavi sa organizovanjem napada.

Ako učinjeni prekršaj za sobom povlači lično kažnjavanje igrača, sudije mogu odmah da prekinu utakmicu, pod uslovom da se time ne ošteti ekipa, koja nije načinila prekršaj. U svim drugim slučajevima bi trebalo sačekati ishod date situacije, pa tek onda igraču izreći kaznu.

Pravilo 13.2 ne važi u slučajevima povrede pravila 4-2-3 ili 4-5-6, gde se utakmica trenutno prekida signalom merioca vremena.

13.3 Kod prekršaja koji, shodno pravilu 13.1 a-b, iziskuje dosudjivanje slobodnog bacanja, a da se pri tome lopta ne nalazi u igri, utakmica se nastavlja onom vrstom bacanja koje odgovara razlogu za prekid igre.

13.4 Pored situacija shodno pravilu 13.1 a-b u odredjenim slučajevima, u kojima je utakmica prekinuta, a da neka od ekipa nije načinila prekršaj (tj. kada je lopta u igri), dosudjuje se slobodno bacanje kojim se nastavlja utakmica:

ako je jedna od ekipa u trenutku prekida bila u posedu lopte ona i ostaje u njenom posedu

ako u trenutku prekida nijedna od ekipa nije bila u posedu lopte, lopta se dodeljuje ponovo onoj ekipi koja je kao poslednja bila u posedu lopte

ako se utakmica prekine iz razloga što je lopta dodirnula tavanicu ili neki deo konstrukcije iznad terena, lopta se dodeljuje ekipi koja nije kao poslednja dodirnula loptu.

"Davanje prednosti" shodno pravilu 13.2 ne važi u situacijama koje su regulisane pravilom 13.4.

13.5 U slučajevima kada se dosudi slobodno bacanje protiv ekipe, koja u trenutku sudijinog zvižduka bila u posedu lopte, igrač koji u tom trenutku u rukama drži loptu dužan je da je odmah baci ili spusti na pod na onom mestu na kom se u datom momentu nalazi (16.3e).

Izvodjenje slobodnog bacanja

13.6 Slobodno bacanje se u normalnim okolnostima izvodi bez zvižduka sudije (izuzev pravila 15.3 b), i to u principu sa mesta na kom je načinjen prekršaj. Izuzeci od ovog pravil ogledaju se u sledećem:

Kod situacija koje su regulisane pravilom 13.4 a-b slobodno bacanje se izvodi posle zvižduka sa mesta na kome se lopta u trenutku prekida nalazila.

U slučaju 13.4 c slobodno bacanje se izvodi takodje posle zvižduka sudije sa mesta na kome je lopta dodirnula tavanicu ili deo konstrukcije iznad terena.

Ako sudija ili tehnički delegat prekine utakmicu zbog povrede pravil igre od strane igrača ili predstavnika ekipe koja se u datom trenutku nalazi u odbrani, a taj prekršaj treba da se sankcioniše opomenom ili izricanjem lične kazne,

slobodno bacanje bi trebalo da se izvede sa mesta na kome se lopta nalazila u trenutku prekida igre, pod uslovom da je to za ekipu povoljnije mesto od onog na kome je prekršaj načinjen.

Isti izuzetak iz prethodnog stava odnosi se i na situacije u kojima merilac vremena prekine utakmicu zbog pogrešne izmene igrača ili nepravilnog ulaska na teren shodno odredbama pravila 4-2-3 ili 4-5-6.

Kao što je regulisano pravilom 7.10 slobodna bacanja, koja se dosudjuju zbog pasivne igre, izvode se sa mesta na kome se lopta u trenutku prekida igre nalazila.

Bez obzira na pravila i tumačenja iz prethodnih stavova slobodno bacanje nikada ne može da se izvodi unutar golmanovog prostora ekipe u čiju su korist sudije dosudile slobodno bacanje, ili pak unutar linije slobodnog bacanja protivničke ekipe. Ako se mesto za izvodjenje nalazi u prostoru koji je označen u prethodnom stavu, neophodno je da se ono izmesti neposredno van navedenog prostora.
Komentar:

Ako je slobodno bacanje dosudjeno tačno na graničnoj liniji od devet metara ispred gola ekipe koja se nalazi u odbrani slobodno bacanje se u načelu mora izvesti tačno sa mesta na kome je dosudjen prekršaj. Što je, međjutim, mesto na kome je dosudjeno slobodno bacanje udaljenije od linije deveterca to bi i tolerancija po pitanju mesta sa koga se izvodi slobodno bacanje trebala da bude veća. Ova tolerancija je vremenom narasla do 3m, kao što je to slučaj kod izvodjenja slobodnih bacanja neposredno izvan golmanovog prostora ekipe u čiju je korist slobodno bacanje dosudjeno.

Navedena tolerancija ne važi za slobodna bacanja shodno pravilu 13.5, a u vezi sa pravilom 16.3 e. U ovim slučajevima slobodno bacanje mora da se izvede tačno sa mesta na kome je načinjen prekršaj.

13.7 Ako se igrač ekipe, u čiju korist je dosudjeno slobodno bacanje, nalazi sa loptom u ruci tačno na mestu sa koga treba izvesti slobodno bacanje, njemu nije dozvoljeno da spusti loptu na pod i da je ponovo podigne, odnosno da je udari o pod i da je ponovo uhvati (13.1a).

13.8 Prilikom izvodjenja slobodnog bacanja igračima ekipe, koja se nalazi u napadu, nije dozvoljeno da gaze ili predju liniju deveterca (15.1).

Ukoliko se u trenutku izvodjenja slobodnog bacanja igrači ekipe koja se nalazi u napadu zateknu u prostoru između linije golmanovog prostora i linije za izvodjenje slobodnog bacanja sudije su dužne da koriguju ovu pogrešnu poziciju igrača, pod uslovom da ona može da utiče na igru. U takvim situacijama igra se nastavlja nakon zvižduka sudije za izvodjenje slobodnog bacanja (15.3 b)

U slučaju da se slobodno bacanje izvede posle zvižduka, a igrači ekipe koja se nalazi u napadu nagaze ili prekorače liniju slobodnog bacanje pre nego što je lopta napustila ruku izvodjača, dosudjuje se slobodno bacanje u korist ekipe koja se u datoj situaciji nalazi u odbrani (13.1 a)

13.9 Prilikom izvodjenja slobodnog bacanja igrači protivničke ekipe moraju da se nalaze na udaljenosti od najmanje 3 metra od igrača koji izvodi slobodno bacanje. kod izvodjenja slobodnog bacanja na liniji slobodnog bacanja ispred vlastitog gola

igrači, međutim, mogu da stoje neposredno ispred linije koja ograničava golmanov prostor.

Pravilo br. 14 Sedmerac

Dosudjivanje sedmerca

14.1 Sedmerac se dosudjuje u sledećim situacijama:

ako igrač ili predstavnik ekipe na bilo kom delu terena spreči realizaciju jasne prilike za postizanje pogotka

kod neopravdanog zvižduka tokom realizacije jasne situacije za postizanje pogotka

ako se realizovanje jasne situacije za postizanje pogotka osujeti radnjom osobe koja nije učesnik u igri

14.2 Sedmerac se ne sme dosuditi ako igrač ekipe koja se nalazi u napadu i pored učinjenog prekršaja u potpunosti zadrži kontrolu nad loptom i kontrolu svojih pokreta, te nakon toga propusti da realizuje jasnu priliku za postizanje pogotka.

U svim situacijama, u kojim bi eventualno trebalo dosuditi sedmerac, sudije bi trebalo da reaguju tek u trenutku kada nedvosmisleno mogu da utvrde da je donošenje ovakve odluke uistinu opravdano i neophodno. Ako igrač, koji se nalazi u napadu, i pored učinjenog prekršaja od strane odbrambenog igrača uputi loptu ka голу, ne postoji nikakav razlog da sudije dosude sedmerac. Ako se, pak, nedvosmisleno utvrdi da je igrač usled učinjenog prekršaja stvarno izgubio kontrolu nad loptom i svojim pokretima, te stoga i više ne postoji jasna situacija za postizanje pogotka, neophodno je da sudije dosude sedmerac.

14.3 Prilikom dosudjivanja sedmerca sudije su obavezne da daju znak za tajm-aut.

Izvodjenje sedmerca

14.4 Sedmerac se izvodi u roku od tri sekunde nakon zvižduka sudije u polju, i to direktnim upućivanjem lopte u pravcu gola.

14.5 Kod izvodjenja sedmerca igrač koji izvodi kazneni udarac ne sme da nagazi ili da prekorači liniju od sedam metara pre nego što lopta napusti njegovu šaku.

14.6 Nakon izvedenog sedmerca igrač koji izvodi kazneni udarac ne sme da nagazi ili da prekorači liniju od sedam metara pre nego što lopta napusti njegovu šaku.

14.7 Kod izvodjenja sedmerca saigrači igrača koji izvodi sedmerac moraju da se nalaze van linije slobodnog bacanja, i to sve dok izvodjač sedmerca ne uputi udarac. U protivnom se dosudjuje slobodno bacanje protiv ekipe koja izvodi sedmerac.

14.8 Prilikom izvodjenja sedmerca igrači protivničke ekipe moraju da se nalaze van linije slobodnog bacanja, a ujedno moraju da budu najmanje 3 metra udaljeni

od linije za izvodjenje sedmerca sve dok lopta ne napusti šaku igrača koji izvodi sedmerac. U protivnom se- pod uslovom da lopta ne udje u gol- sedmerac ponovo izvodi.

14.9 Ako golman prekorači graničnu liniju za golmane , tj. liniju 4 metra, pre nego što lopta napusti šaku igrača koji izvodi sedmerac, sudije su- pod uslovom da pogodak nije postignut- dužne da ponove izvodjenje sedmerca.

14.10 Zamena golmana više nije dozvoljena, ako se igrač sa loptom u ruci nadje na liniji sedmerca i ako je spreman da izvede sedmerac. Svaki pokušaj da se u toj situaciji obavi zamena golmana kažnjava se kao nesportsko ponašanje.

Pravilo br. 15 Opšta uputstva u vezi sa izvodjenjem bacanja

15.1 Pre izvodjenja nekog od bacanja lopta se mora nalaziti u rukama igrača koji izvodi bacanje.

Svi igrači moraju da zauzmu poziciju koja odgovara konkretnoj vrsti bacanja. Izuzimajući odredbe pravila 10.3, stav 2, igrači su dužni da ostanu na pravilima predviđenim pozicijama sve dok lopta ne napusti šaku igrača koji izvodi konkretno bacanje.

Neophodno je da sudije koriguju nepravilnu poziciju igrača.

15.2 Izuzimajući golmanovo bacanje igrač koji izvodi bacanje mora u trenutku bacanja jednim stopalom neprekidno da stoji na podu. Drugu nogu može, pak, da podigne sa poda i ponovo je spusti.

15.3 Igra se obavezno nastavlja zviždukom sudije u sledećim slučajevima:
uvek prilikom izvodjenja početnog bacanja ili sedmerca
kod auta, golmanovog bacanja ili slobodnog bacanja:
prilikom nastavka utakmice nakon tajm-auta.
prilikom nastavka utakmice izvodjenjem slobodnog bacanja shodno pravilu 13.4
prilikom oklevanja pri izvodjenju bacanja
nakon korigovanja pozicije igrača
nakon izricanja usmene ili javne opomene

Nakon davanja znaka za izvodjenje bacanja igrač je dužan da u roku od tri sekunde izvede bacanje.

15.4 Smatra se da je bacanje izvedeno kada lopta napusti šaku igrača koji izvodi bacanje (izuzev pravila 12.2)

Kod izvodjenja bacanja igrač ne sme da preda loptu u ruke drugom igraču, odnosno loptu ne sme da dodirne saigrač igrača koji izvodi bacanje.

15.5 Igrač, koji izvodi bacanje, sme ponovo da dodirne loptu tek nakon što je ona dodirnula nekog drugog igrača, odnosno okvir gola.

15.6 Sva bacanja mogu direktno da dovedu do postizanja pogotka (sa izuzetkom golmanovog bacanja koje ne može da dovede do postizanja autogola)

15.7 Pogrešno postavljanje igrača ekipe, koja se nalazi u odbrani, kod polaska sa centra igrališta, kod izvodjenja auta ili slobodnog bacanja sudije ne smeju da koriguju, ako ekipa koja se nalazi u napadu neće biti oštećena trenutnim izvodjenjem odgovarajućeg bacanja. Ukoliko bi, pak, bila oštećena, neophodno je da sudije koriguju poziciju igrača.

Ukoliko sudija i pored nepravilno postavljenih igrača da znak za izvodjenje bacanja ti igrači mogu aktivno da učestvuju u igri.

Ako igrač ne stoji na propisanom odstojanju, odnosno ako na neki drugi način, koji je suprotan važećim pravilima, ometa ili sprečava izvodjenje bacanja, on će se kazniti opomenom, a u ponovljenom slučaju isključenjem na 2 minuta.

Pravilo br. 16 Kazne

Opomena

16.1 Opomena može da se izrekne u sledećim slučajevima:
kod faula i drugih prekršaja načinjenih u odnosu na protivničkog igrača, koji shodno pravilu 8.3 ne spadaju u kategoriju "progresivnog kažnjavanja"

Opomena se izriče
kod prekršaja koji se progresivno kažnjavaju
kod prekršaja prilikom izvodjenja određene vrste bacanja od strane protivničke ekipe
zbog nesportskog ponašanja igrača ili predstavnika ekipe
Komentar:

Igrač ne bi trebalo da dobije više od jedne opomene, a cela ekipa ne više od tri.

Igrač, koji je već bio kažnjen isključenjem na dva minuta, ne bi trebalo više da bude opomenut.

Svim predstavnicima jedne ekipe trebalo bi izreći ukupno samo jednu opomenu.

16.2 Opomena se igraču ili predstavniku ekipe i meriocu vremena/zapisničaru signalizira podizanjem "žutog kartona" (dimenzije "žutog kartona" bi trebalo da iznose otprilike 9x12 cm)

Isključenja

16.3 Isključenje na 2 minuta dosudjuje se zbog:
pogrešne izmene igrača ili nepravilnog ulaska na teren
ponovljenih prekršaja, koji se progresivno kažnjavaju
ponovljenog nesportskog ponašanja od strane nekog igrača na terenu ili van njega
dodatnog nesportskog ponašanja od strane zvaničnog predstavnika ekipe, i to nakon što je jednom od predstavnika ekipe već prethodno bila izrečena opomena shodno pravilu 16.1d
nespuštanja lopte na pod nakon dosudjivanja slobodnog bacanja protiv ekipe koja se nalazi u posedu lopte

ponovljenih prekršaja prilikom izvođenja bacanja od strane igrača protivničke ekipe
diskvalifikacije nekog od igrača ili predstavnika ekipe za vreme utakmice
nesportskog ponašanja nekog igrača pre davanja znaka za nastavak utakmice, a
nakon što je taj isti igrač upravo kažnjen isključenjem na dva minuta
Komenar:

Nezavisno od pravila koja kazuju da se kazna isključenja izriče za ponovljene prekršaje sudije imaju pravo da donesu odluku da određeni prekršaj može odmah da bude sankcionisan isključenjem na dva minuta, iako igrač prethodno nije bio opomenut niti su ekipe do tada bile izrečene ukupno tri opomene.

16.4 Nakon dosudjivanja tajm-auta sudije jasno signaliziraju kaznu isključenja na 2 minuta kažnjenom igraču i meriocu vremena/zapisničaru propisanim znacima za isključenje igrača, tj. visoko podignutom rukom sa dva ispružena prsta

16.5 Igrač se uvek isključuje na 2 minuta. Treće isključenje jednog te istog igrača skopčano je sa njegovom diskvalifikacijom.

Za vreme trajanja isključenja igrač ne sme da učestvuje u igri, dok istovremeno drugi igrač ne može da zauzme njegovo mesto na terenu.

Merenje vremena isključenja započinje zviždukom sudije za nastavak igre.

Ukoliko kazna igraču ne istekne do kraja poluvremena, ona teče dalje na početku drugog poluvremena. Isto važi i za regularan tok igre i za produžetke, kao i za pauzu između produžetaka.

Diskvalifikacija

16.6 Diskvalifikacija se izriče zbog:

ulaska na teren od strane igrača koji nema pravo nastupa
trećeg (ili uzastopnog) nesportskog ponašanja predstavnika ekipe nakon što je jedan od predstavnika ekipe već bio kažnjen isključenjem shodno odredbama pravila 16.3
prekršaja koji ugrožavaju zdravlje protivničkog igrača
grubog nesportskog ponašanja igrača ili predstavnika ekipe na ili van terena.
fizičkog napada igrača van vremena trajanja igre tj. pre početka utakmice ili za vreme pauze
fizičkog napada od strane predstavnika ekipe
trećeg isključenja jednog te istog igrača na 2 minuta
ponovljenog nesportskog ponašanja igrača ili predstavnika ekipe za vreme pauze

16.7 Diskvalifikacija se kažnjenom igraču ili predstavniku ekipe i meriocu vremena/zapisničaru signalizira nakon dosudjivanja tajm-auta podizanjem "crvenog kartona" (dimanzije "crvenog kartona" trebalo bi da iznose otprilike 9x12 cm)

16.8 Diskvalifikacija igrača ili predstavnika ekipe odnosi se na period do kraja utakmice. Igrač, odnosno predstavnik ekipe dužan je da odmah napusti teren i prostor za zamenu igrača, igrač ili predstavnik ekipe ni na koji način ne smeju da komuniciraju sa ekipom.

Diskvalifikacija igrača ili predstavnika ekipe za vreme trajanja utakmice, bilo na terenu ili van njega, uvek je skopčana sa isključenjem, odnosno redukovanjem broja igrača kažnjene ekipe. To znači da se broj igrača na terenu redukuje za jednog igrača. Redukcija na terenu će, međutim, trajati 4 minuta, ako igrač bude diskvalifikovan shodno kolnostima koje predviđa pravilo 16.12

Diskvalifikacija smanjuje broj igrača ili funkcionera koji ekipi stoje na raspolaganju. Ekipa međutim ima pravo da po isteku kazne isključenja popuni broj igrača na terenu.

Diskvalifikacija principijelno važi samo za period do kraja utakmice, na kojoj je izrečena. Ona se smatra odlukom sudija na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja. Kod diskvalifikacije ne postoje posledice koje bi važile za period posle završene utakmice, osim u slučajevima kada se diskvalifikacija izrekne zbog fizičkog napada ili kada grubo nesportsko ponašanje igrača ili predstavnika ekipe odgovara uputstvu br. 6a ili 6d. Ova vrsta diskvalifikacije obavezno se obrazlaže u zapisniku.

Isključenje do kraja utakmice

16.9 Isključenje do kraja utakmice izriče se zbog "fizičkog napada" igrača (shodno definiciji iz pravila 7.8) za vreme trajanja utakmice, ali i van terena.

16.10 Odluku o isključivanju igrača do kraja utakmice sudije kažnjenom igraču i meriocu vremena/zapisničaru signaliziraju nakon dosudjivanja tajm-auta propisanom signalizacijom sa ukrštenim rukama iznad glave.

16.11 Isključenje do kraja utakmice odnosi se uvek na period do kraja vremena trajanja igre, a ekipa do kraja utakmice mora da igra sa jednim igračem manje na terenu.

Isključeni igrač ne može da bude zamenjen drugim igračem i dužan je da odmah napusti teren i prostor za zamenu igrača. Nakon napuštanja terena i prostora za zamenu igrača kažnjeni igrač ni na koji način ne sme da komunicira sa ekipom.

Sudije su dužne da odluku o isključenju igrača do kraja utakmice obrazlože u zapisniku, a sa ciljem da o događaju informišu nadležne instance.

Više prekršaja u okviru jedne te iste situacije

16.12 Ukoliko igrač ili predstavnik ekipe pre davanja znaka za nastavak utakmice istovremeno ili uzastopno napravi više od jednog prekršaja i ukoliko se ti prekršaji kažnjavaju različitim kaznama, neophodno je da se u principu izrekne samo najteža kazna. Najteža kazna se, međutim, uvek izriče ako je jedan od prekršaja tzv. "fizički napad".

Postoje, međutim, posebni izuzeci, u okviru kojih se u svim slučajevima broj igrača jedne ekipe na terenu redukuje u trajanju četiri minuta: ako se igrač, koji je upravo isključen na 2 minuta, pre davanja znaka za nastavak utakmice nesportski ponaša, neophodno je da se izrekne dodatna kazna isključenja na 2 minuta (ako ova dodatna kazna za konkretnog igrača ujedno predstavlja treće isključenje, igrač se diskvalifikuje)

ako se igrač koji je kažnjen diskvalifikacijom (direktno ili zbog trećeg isključenja na 2 minuta) pre znaka za nastavak igre nesportski ponaša, ekipi se izriče dodatna kazna, te na taj način redukcija igrača na terenu iznosi 4 minuta ako se igrač kome je izrečena kazna isključenja od 2 minuta, pre znaka za nastavak igre, grubo nesportski ponaša, on se dodatno diskvalifikuje. Obe kazne znače da se broj igrača kažnjene ekipe redukuje u trajanju od 4 minuta. ako se igrač koji je kažnjen diskvalifikacijom (direktno ili zbog trećeg isključenja na 2 minuta) pre znaka za nastavak igre grubo nesportski ponaša, ekipi se izriče dodatna kazna. Redukcija igrača na terenu u tom slučaju traje 4 minuta.

Prekršaji van vremena trajanja igre

16.13 Situacije koje su opisane u okviru pravila 16.1, 16.3, 16.6 i 16.9 odnose se u načelu na prekršaje za vreme trajanja igre. U vreme trajanja igre ubrajaju se produžeci i tajm-auti, ali ne i pauza između poluvremena.

Nesportsko ponašanje, grubo nesportsko ponašanje ili fizički napad od strane igrača ili predstavnika ekipe na mestu odigravanja utakmice, ali van okvira vremena trajanja igre sankcionišu se na sledeći način:

Pre utakmice:

u slučaju nesportskog ponašanja opomenom

kod grubog nesportskog ponašanja ili fizičkog napada diskvalifikacijom, pri čemu, međutim, ekipa može da započne utakmicu sa 12 igrača i 4 predstavnika ekipe

Za vreme pauze:

u slučaju nesportskog ponašanja opomenom

u slučaju ponovljenog ili grubog nesportskog ponašanja, ili pak fizičkog napada diskvalifikacijom. U slučaju ponovljenog nesportskog ponašanja ukidaju se odredbe pravila 16.3 koje se odnose na vreme trajanja igre. U slučaju diskvalifikacije u toku odmora između dva poluvremena ekipa ima pravo da na teren izadje sa istim brojem igrača kao i pre odmora.

Nakon utakmice:

pismeni izveštaj

Pravilo br. 17 Sudije

17.1 Svaku utakmicu vode dvojica ravnopravnih sudija, a njima pomažu merilac vremena i zapisničar.

17.2 Ponašanje igrača sudije počinju da nadziru u trenutku dolaska na mesto odigravanja utakmice, a završavaju napuštanjem objekta u kome se utakmica igra.

17.3 Sudije su sužne da pre početka utakmice provere da li teren, golovi i lopte ispunjavaju propisane uslove. Oni donose odluku o tome koje će se lopte koristiti.

Pored toga sudije utvrđuju da li su obe ekipe prisutne, da li igrači nose propisanu sportsku odeću, proveravaju zapisnik i opremu igrača. Njihov zadatak je da provere da li broj igrača i funkcionera u prostoru za zamenu igrača odgovara pravilima predviđenom broju, kao i da utvrde identitet oba zvanična rukovodioca ekipe. Svaka vrsta neslaganja mora da se koriguje.

17.4 Žrebanje obavlja jedan od sudija u prisustvu drugog sudije i kapitena obe ekipe.

17.5 Na početku utakmice jedan od dvojice sudija kao "sudija u polju" zauzima mesto iza ekipe koja izvodi početno bacanje.

Sudija u polju zviždukom daje znak za izvodjenje početnog bacanja.

Kada zatim u posed lopte dodje druga ekipa, ovaj sudija zauzima mesto pored gol-aut linije ekipe koja se u tom trenutku nalazi u odbrani.

Drugi sudija je na početku utakmice "sudija kod gola" na gol-aut liniji ekipe koja se prilikom izvodjenja slobodnog bacanja nalazi u odbrani. Kada ova ekipa dodje u posed lopte on postaje sudija u polju.

Sudije su dužne da za vreme utakmice povremeno menjaju strane.

17.6 Utakmicu u načelu treba sve vreme da vode jedne te iste sudije.

U okviru svoje odgovornosti da utakmica protekne u skladu sa pravilima rukometne igre sudije su dužne da sankcionišu svaku povredu pravila igre.

Ako se tokom utakmice dogodi da jedan od dvojice sudija ne bude više u mogućnosti da obavlja svoj zadatak, utakmicu će sam nastaviti da vodi drugi sudija. (U okviru IHF i kontinentalnih takmičenja situacija se rašava na osnovu važećeg pravilnika)

17.7 Ako i jedan i drugi sudija dosude prekršaj protiv jedne te iste ekipe, ali su ujedno različitog mišljenja po pitanju vrste kazne, uvek mora da važi stroža kazna.

17.8 Ako sudije dosude prekršaj ili lopta izadje van terena, a sudije su suprotnog mišljenja o tome kojoj ekipi treba da pripadne lopta, važiće zajednička odluka, do koje sudije dolaze nakon kraćeg konsultovanja. Ukoliko im ne podje za rukom da dodju do zajedničke odluke, prevagu će odneti stav sudije u polju.

Sudijski tajm-aut je u ovakvim situacijama obavezan. Nakon davanja jasnog znaka rukom sudije zviždukom daju znak za nastavak utakmice.

17.9 Obojica sudija su odgovorni za brojanje (beleženje) postignutih pogodaka.

Pored toga oni vode evidenciju o opomenama, vremenskim kaznama, diskvalifikacijama i isključenjima do kraja utakmice.

17.10 Sudije su dužne da kontrolišu vreme trajanja igre. Ako postoji sumnja u ispravnost merenja vremena, sudije donose zajedničku odluku.

17.11 Nakon završetka utakmice sudije su odgovorne da zapisnik o utakmici bude ispravno popunjen.

Odluke o isključenju do kraja utakmice i diskvalifikacije shodno odredbama pravila 16.8 stav 4 obrazlažu se u zapisniku.

17.12 Odluke sudija koje su zasnovane na njihovom utvrđivanju ili vrednovanju činjeničnog stanja su konačne.

Prigovor se može podneti jedino protiv odluka koje su u suprotnosti sa pravilima igre.

Za vreme utakmice jedino zvaničan rukovodilac ekipe ima pravo da se obrati sudijama.

17.13 Sudije imaju pravo da utakmicu privremeno ili definitivno prekinu.

Pre donošenja odluke o definitivnom prekidu utakmice sudije moraju da iscrpe sve mogućnosti za njeno nastavljanje.

17.14 Sportska odeća crne boje namenjena je u prvom redu sudijama.

Pravilo br. 18 Merilac vremena i zapisničar

18.1 Merilac vremena u načelu snosi glavnu odgovornost za merenje vremena trajanja igre, dosudjene tajm-aute i vremenska isključenja igrača.

Zapisničar je pak odgovoran za spiskove igrača, zapisnik, kontrolu ulaska igrača koji stignu tek nakon početka utakmice, kao i za ulazak igrača koji nemaju pravo nastupa.

Drugi zadaci, kao što su kontrola broja igrača i predstavnika ekipe u prostoru za zamenu igrača i sam čin zamene igrača su u njihovoj zajedničkoj odgovornosti.

U principu merilac vremena trebalo bi da bude taj koji će po potrebi prekidati utakmicu.

18.2 Ako ne postoji javni uređaj za merenje vremena, merilac vremena je dužan da predstavnike ekipa obaveštava o vremenu koje je odigrano i koje još treba da se igra, a posebno po okončanju tajm-auta.

Ukoliko ne postoji javni uređaj za merenje vremena sa automatskim zvučnim signalom merilac vremena preuzima odgovornost za aktiviranje signala za završetak poluvremena, odnosno utakmice (vidi pravilo 2.3)

Ako javni uređaj za merenje vremena nije opremljen signalizacijom za merenje vremenskih isključenja igrača (kod IHF utakmica najmanje tri za svaku ekipu) merilac vremena na zapisničkom stolu postavlja kartončić na kome se prilikom svakog isključenja upisuje vreme ulaska igrača u igru, kao i broj na dresu isključenog igrača.

SIGNALIZACIJA

1. Povreda golmanovog prostora

2. Nepravilno vodjenje lopte

3. Koraci ili zadržavanje lopte duže od 3 sekunde

4. Hvatanje, držanje ili guranje

5. Udaranje

6. Prekršaj u napadu

7. Pravac izvodjenja auta

8. Golmanovo bacanje

9. Pravac izvodjenja slobodnog bacanja

10. Odstojanje od 3 metra

11. Pasivna igra

12. Gol

13. Opomena (žuti karton), diskvalifikacija (crveni karton)

14. Isključenje na 2 minuta

15. Isključenje do kraja utakmice

16. Tajm - aut

17. Dozvola dvema
pravo učešća) da uđu
auta

osobama (koje imaju
na teren tokom tajm-

18. Znak upozorenja za pasivnu igru